

Stres Belirtileri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Stres Belirtileri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31186>

Özet

Stres Belirtileri Ölçeği, 2008 yılında B. Koral tarafından Yüksek Lisans Tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, özellikle ortaöğretim kurumlarında görev yapan okul yöneticilerinin deneyimledikleri stresin düzeyini ve bu stresin ortaya çıkardığı spesifik belirtileri belirlemek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, yöneticilerin kariyerinde mesleki baskıların neden olduğu fiziksel, duygusal ve davranışsal stres reaksiyonlarını sistematik olarak değerlendirmeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Stres, Stres Belirtileri, Ölçek Geliştirme, Okul Yöneticileri, Yönetici Stresi, Psikometri.

Yazarlar

B. Koral

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ortaöğretim kurumlarında çalışan okul yöneticilerinin maruz kaldığı stresin şiddetini ve bu stresin vücutta, zihinde ve davranışlarda yarattığı belirtilerin sıklığını tespit etmektir. Elde edilen veriler, yöneticilerin stresle başa çıkma mekanizmalarını anlamak ve kurumsal düzeyde önleyici tedbirler geliştirmek için bir temel oluşturur.

Bu araç, eğitim yönetimi alanında stres araştırmalarına katkıda bulunmak ve yöneticilerin ruh sağlığı üzerindeki etkileri incelemek üzere tasarlanmıştır. Özellikle yöneticilik pozisyonunun getirdiği yüksek sorumluluk ve çatışma ortamlarının stres belirtilerini ne ölçüde tetiklediğini ölçmeyi amaçlamaktadır.

Yapı

Stres Belirtileri Ölçeği, psikolojideki Ölçek Geliştirme prensipleri doğrultusunda, bireyin stres karşısında gösterdiği tepkileri ölçen çok boyutlu bir yapıya hedeflemektedir. Ölçülen yapı, genellikle üç ana kategoriye ayrılan stres belirtilerini içermektedir:

Fizyolojik Belirtiler: Baş ağrısı, uyku bozuklukları, kas gerginliği gibi bedensel tepkiler.

Psikolojik/Duygusal Belirtiler: Kaygı, depresif ruh hali, sinirlilik ve tükenmişlik hissi gibi duygusal durumlar.

Davranışsal Belirtiler: İstenen kaçınma, performans düşüklüğü, iletişim sorunları veya madde kullanımı gibi davranış değişiklikleri.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalşmaları, orijinal Yüksek Lisans Tezi (Koral, 2008) kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bir geliştirme ölçeği olması nedeniyle, yapı geçerliliği ve kapsam geçerliliği çalşmalarına ayrılmış verilmiş olması muhtemeldir. Kapsam geçerliliğinin sağlanması için uzman görüşlerine başvurulmuş ve maddelerin ilgili yapıyı temsil etme derecesi incelenmiştir.

Ancak, bu özet girişte spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir. Detaylı geçerlik analizleri ve sonuçları için, araştırmacıların tam tez metnine başvurulması gerekmektedir. Tez metnine aşağıdaki linkten erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Güvenirlilik

Stres Belirtileri Ölçeği'nin güvenirlik analizleri, ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığı değerlendirilerek üzere Koral (2008) tarafından yapılmıştır. Yeni geliştirilen ölçeklerde genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve/veya test-tekrar test güvenilirliği yöntemleri kullanılmaktadır. Bu analizler, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar iyi ölçtüğünü gösteren Psikometrik Özellikler arasındadır.

Bu özet girişte herhangi bir güvenirlik katsayısı (örneğin, Cronbach Alfa değeri) belirtilmemiştir. Güvenirlik değerlerinin detaylarına, ölçeğin orijinal kaynağı olan yüksek lisans tezinde yer verilmiştir. Araştırmacılar, ölçeği kullanmadan önce bu kaynakları incelemelidir.

Faktör Analizi

Stres Belirtileri Ölçeği'nin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla, ölçek geliştirme sürecinde muhtemelen Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. AFA, ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar altında toplandığını ve stres belirtileri yapısının kaç alt boyuttan oluştuğunu ortaya çıkarmıştır. Bu analiz, ölçeğin çok boyutlu yapısının ampirik olarak doğrulanması sağlamıştır.

Faktör analizinin sonuçları (faktör yükleri, açıklanan varyans yüzdesi ve nihai faktör sayısı) Koral'ın tezinde detaylı olarak sunulmuştur. Bu sonuçlar, ölçeğin skollama ve yorumlama süreçleri için kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Type:

Geliştirme (Development Scale)

Format:

Derecelendirme formatı bu kaynakta belirtilmemiştir, ancak psikometrik ölçeklerde sıklıkla kullanılan Likert tipi ölçeklendirme formatında olması beklenmektedir.

Language Available:

Türkçe

Population Group:

Ortaöğretim Okul Yöneticileri (Secondary School Administrators)

Age Group:

Yetişkin

Population Details:

Kırkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından yürütülen çalışmada, Türkiye'deki ortaöğretim kurumlarında görev yapan yöneticiler örneklem grubunu oluşturmuştur.

Test Methodology:

Öz bildirim (Self-report) ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Yönetici Stresi, Okul Yönetimi, Psikolojik Belirtiler, Fizyolojik Belirtiler, Davranışsal Belirtiler, İç Tutarlılık, Stres.

Yazarlar**Author ORCID Identifier:**

Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses:

Belirtilmemiştir.

Correspondence Address:

Kırkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tez dönemi afiliasyonu).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, B. Koral'ın 2008 yılındaki Yüksek Lisans Tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik ve araştırmaya amaçlı kullanımı için genellikle yazardan veya tez danışmanından izin alınması gerekmektedir. Ticari kullanım ücretleri ve izin durumları için yazarla iletişime geçilmelidir.

Test Yılı:

2008

Kaynaklar

Koral, B. (2008). *Orta öğretim okul yöneticilerinin yaşadıkları stres belirtileri düzeyi* (Yüksek lisans tezi). Kırkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırkkale.

Tez linki: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: stres-belirtileri-olcegi-toad.pdf

Stres Belirtileri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri bu kaynakta listelenmemiştir. Maddelere ulaşmak için lütfen Koral (2008) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinin tam metnine veya yukarıda belirtilen PDF belgesine başvurunuz.

The original PDF can be downloaded here: stres-belirtileri-olcegi-toad.pdf